

ผลของการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เรื่อง เทคนิคปราศจากเชื้อ
ต่อความรู้ และการปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2*

**Effects of Student-Centered Teaching on Knowledge, and Practice of
Sterile Techniques Among Second Year Nursing Students***

นงเยาว์	เกษตร์ภิบาล	ปร.ด.**	Nongyao	Kasatpibal	Ph.D.**
ณัฐวรรณ	สุวรรณ	วท.ม.***	Natthawan	Suwan	M.S.***
ปิยวรรณ	สวัสดิ์สิงห์	พย.ม.**	Piyawan	Sawasdisingha	M.N.S.**

บทคัดย่อ

การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ได้ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายทั่วโลก เพื่อพัฒนาผลลัพธ์ทางการศึกษา จึงนำมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการฝึกปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน ในห้องปฏิบัติการ การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง เพื่อศึกษาผลของการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเรื่องเทคนิคปราศจากเชื้อ ต่อความรู้ และการปฏิบัติ ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็น นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 136 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย ประกอบด้วย แบบวัดความรู้ และแบบวัดการปฏิบัติ ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการพยาบาลและด้านการศึกษา จำนวน 5 ท่าน ได้ค่าความตรงด้านเนื้อหา 0.93 และ 0.97 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และ Wilcoxon sign-ranked test

-
- * ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ความเป็นเลิศทางการศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 - * Supported by the Center of Excellent in Nursing Education, Faculty of Nursing, Chiang Mai University
 - ** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 - ** Assistant Professor, Faculty of Nursing, Chiang Mai University
 - *** อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 - *** Instructor, Faculty of Nursing, Chiang Mai University

ผลการวิจัย พบว่า

1. นักศึกษาพยาบาลมีความรู้เรื่องเทคนิคปราศจากเชื้อเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($p < .001$) หลังการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

2. นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่ได้คะแนนเต็ม ในการปฏิบัติ การสวมถุงมือปราศจากเชื้อ และการถอดถุงมือปราศจากเชื้อ คิดเป็นร้อยละ 56.6 และ 65.4 ตามลำดับ โดยร้อยละ 45 ได้คะแนนรวมเต็ม คะแนนเฉลี่ยของการสวมถุงมือปราศจากเชื้อ เท่ากับ 11.2 (คะแนนเต็ม 12) คะแนนเฉลี่ยของการถอดถุงมือปราศจากเชื้อ เท่ากับ 6.6 (คะแนนเต็ม 7) และคะแนนรวมเฉลี่ย เท่ากับ 17.8 (คะแนนเต็ม 19)

ผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในกระบวนการวิชาการฝึกปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานในห้องปฏิบัติการนั้น ทำให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ มีความรู้เพิ่มขึ้น และปฏิบัติได้ถูกต้อง จึงควรนำวิธีการดังกล่าวไปใช้ในการเรียนการสอนในหัวข้ออื่นต่อไป

คำสำคัญ: การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เทคนิคปราศจากเชื้อ นักศึกษาพยาบาล

Abstract

Student-centered teaching has been used worldwide and adopted to laboratory fundamentals of nursing practice for improving educational outcomes. This quasi-experimental research was conducted to evaluate the effects of student-centered teaching on knowledge and practice of sterile techniques among second year nursing students. The study sample consisted of 136 second year nursing students. The research instruments were developed by the researchers including a knowledge test and an observational recording form on student-centered teaching. All instruments were tested for content validity by 5 experts and were 0.93 and 0.97, respectively. Data were analyzed by using descriptive statistics, and Wilcoxon sign-ranked test.

The results of study

1. After implementing the student-centered teaching, nursing students' knowledge scores on sterile techniques significantly increased ($p < .001$).

2. Most nursing students attained full scores on wearing sterile gloves, and removing sterile gloves; 56.6% and 65.4%, respectively. Forty-five percent of them achieved full total score on donning sterile gloves. Means of the practical scores on wearing sterile gloves, removing sterile gloves, and total score on donning sterile gloves were 11.2 (total score = 12), 6.6 (total score = 7), and 17.8 (total score = 19), respectively.

The study suggested that student-centered teaching in laboratory fundamentals of nursing practice could make the nursing students achieve the learning objectives, increase their knowledge, and correctly practice. It, therefore, should be applied to other basic nursing practices.

Key words: Student-Centered Teaching, Sterile Techniques, Nursing Students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการเรียนการสอนในประเทศไทยในอดีต ส่วนใหญ่เน้นผู้สอนเป็นศูนย์กลาง ทำให้ผู้เรียนใช้ความคิดวิเคราะห์ และใช้เหตุผลน้อย ดังผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของกรมวิชาการ และองค์การนานาชาติ พบว่าเด็กไทยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้อยกว่าหลายประเทศในแถบเอเชีย เช่น สิงคโปร์ เกาหลี และมาเลเซีย เป็นต้น(กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) ดังนั้นทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจึงร่วมกันเร่งดำเนินการในการปฏิรูปการศึกษาของไทย เพื่อให้เด็กไทยเป็นผู้รู้จริง คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาได้ ซึ่งมุ่งเน้นการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นหลัก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542; กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2543; ชนาธิป พรกุล, 2543; สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ, 2546) เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542; กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2543)

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นแนวคิดที่แพร่หลาย และได้รับการยอมรับในกลุ่มนักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศมาเป็นเวลานาน โดยนักการศึกษาส่วนใหญ่ นำแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ (Dewey, 1917) มาประยุกต์ใช้ กล่าวคือ เน้นการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์ตรง ซึ่งประกอบด้วยการปฏิบัติจริง การหาความรู้และการแก้ปัญหา นั่นคือ ผู้เรียนจะเรียนรู้ด้วยสมอง (head) หัวใจ (heart) และมือ (hands) จัดให้ผู้เรียนฝึกการคิดในระดับสูง เน้นกระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ (हररशा नीलविशैर, 2546) การจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นการจัดการเรียน การสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ ด้านต่างๆ อย่างสมดุล มีหลักสำคัญคือ จัดเนื้อหาสาระและ กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ใช้ความรู้จัดการ